

ANONIEM BINDEND ADVIES

Partijen : A te B vertegenwoordigd door F te G tegen C en E beide te D
Zaak : Hulpmiddelenzorg, spraakherkenningsoftware, aangepaste muis
Zaaknummer : 2009.02554
Zittingsdatum : 8 september 2010

Geschillencommissie Zorgverzekeringen (prof. mr. A.I.M. van Mierlo (voorzitter), mr. H.P.Ch. van Dijk en mr. drs. J.A.M. Strens-Meulemeester)

(Voorwaarden zorgverzekering 2009, artt. 10 en 11 Zvw, 2.1 en 2.9 Bzv, 2.6 e.v. Rzv), voorwaarden aanvullende ziektekostenverzekering 2009)

1. Partijen

A te B, hierna te noemen: verzoeker, vertegenwoordigd door F te G,

tegen

1) C en

2) E beide te D,

hierna gezamenlijk te noemen: de ziektekostenverzekeraar.

2. De bestreden beslissing

Verzoeker heeft de ziektekostenverzekeraar verzocht om verstrekking of vergoeding van spraakherkenningsoftware (Dragon Nat. Speaking V10) en een aangepaste muis (Qtrionics Libra 90 trackball) (hierna: de aanspraak), welke aanspraak bij beslissing van 29 juni 2009 is afgewezen.

3. Ontstaan en verloop van het geding

- 3.1. Ten tijde van de onderhavige aanvraag was verzoeker bij de ziektekostenverzekeraar verzekerd tegen ziektekosten op basis van de Naturapolis (hierna: de zorgverzekering), een verzekering als bedoeld in artikel 1, onderdeel d, Zorgverzekeringswet (verder: Zvw). Verder was ten behoeve van verzoeker bij de ziektekostenverzekeraar de aanvullende ziektekostenverzekering 50 Plus afgesloten (hierna: de aanvullende ziektekostenverzekering). Beide verzekeringen zijn schadeverzekeringsovereenkomsten als bedoeld in artikel 7:925 van het Burgerlijk Wetboek (verder: BW).
- 3.2. Verzoeker heeft aan de ziektekostenverzekeraar om heroverweging van voormelde beslissing gevraagd. Bij brief van 14 september 2009 heeft de ziektekostenverzekeraar aan verzoeker medegedeeld zijn standpunt te handhaven.
- 3.3. De Ombudsman Zorgverzekeringen heeft nadien bemiddeld. Dit heeft niet geleid tot een ander standpunt van de ziektekostenverzekeraar.
- 3.4. Bij brief van 12 april 2010 heeft verzoeker de Geschillencommissie Zorgverzekeringen (hierna: de commissie) verzocht te bepalen dat de ziektekostenverzekeraar gehouden is de aanspraak alsnog in te willigen, ten laste van de zorgverzekering dan wel de aanvullende ziektekostenverzekering (hierna: het verzoek).
- 3.5. Na daartoe in de gelegenheid te zijn gesteld, is door verzoeker het verschuldigde entreegeld ad € 37,-- voldaan, waarna de commissie de ziektekostenverzekeraar de mogelijkheid heeft geboden op de stellingen van verzoeker te reageren. Bij dit verzoek waren afschriften van de door verzoeker aan de commissie overgelegde stukken gevoegd.

- 3.6. De ziektekostenverzekeraar heeft de commissie bij brief van 14 juli 2010 zijn standpunt kenbaar gemaakt. Een afschrift hiervan is op 15 juli 2010 aan verzoeker gezonden.
- 3.7. Partijen zijn in de gelegenheid gesteld zich te doen horen. Verzoeker en de ziektekostenverzekeraar hebben op respectievelijk 21 juli en 31 augustus 2010 schriftelijk medegedeeld telefonisch gehoord te willen worden.
- 3.8. Bij brief van 15 juli 2010 heeft de commissie het College voor zorgverzekeringen (hierna: het CVZ) verzocht om advies, als bedoeld in artikel 114, lid 3, Zvw. Bij brief van 13 augustus 2010 heeft het CVZ (zaaknummer 2010091175) bij wege van voorlopig advies de commissie geadviseerd het verzoek, voor zover dat ziet op de zorgverzekering, af te wijzen op de grond dat de Atronics Libra 90 trackball een standaard trackball is en geen aan een handicap aangepaste muis. De spraakherkenningsoftware is op zichzelf staande software en niet te beschouwen als aan een handicap aangepaste invoerapparatuur. Een afschrift van het CVZ-advies is gelijktijdig met de uitnodiging voor de hoorzitting op 18 augustus 2010 aan partijen gezonden.
- 3.9. Verzoeker en de ziektekostenverzekeraar zijn op 8 september 2010 telefonisch gehoord. Partijen zijn daarbij in de gelegenheid gesteld te reageren op het advies van het CVZ.
- 3.10. Bij brief van 9 september 2010 heeft de commissie het CVZ een afschrift van het verslag van de hoorzitting gezonden met het verzoek mede te delen of het verslag aanleiding geeft tot aanpassing van het voorlopige advies. In reactie daarop heeft het CVZ bij brief van 13 september 2010 de commissie medegedeeld dat het verslag geen aanleiding vormt tot aanpassing van zijn advies en dat het voorlopige advies als definitief kan worden beschouwd..

4. Het standpunt en de conclusie van verzoeker

- 4.1. Verzoeker heeft last van het atypische carpaal tunnelsyndroom, diabetische neuropathie, een hoge hernia en sensibele stoornissen. Door deze klachten heeft hij steeds meer moeite zijn laptop te bedienen. Verzoeker heeft bij het typen en gebruik van de muis pijnklachten aan het uiteinde van de vingers. Zodoende is sprake van een lichte handicap. Volgens het Reglement hulpmiddelen wordt bij licht motorisch gehandicapten de computer hardware niet vergoed, maar de benodigde aanpassing en de speciale softwareapparatuur wel. Deze interpretatie van het Reglement komt overeen met een uitspraak van de Geschillencommissie (GcZ, ANO08.017, 2007.01407) in welke zaak de spraakherkenningsoftware wel wordt vergoed en de hardware niet.
- 4.2. Ter zitting is door verzoeker benadrukt dat de spraakherkenningsoftware juist ontwikkeld is voor situaties als de onderhavige en dat hij er veel baat bij zou hebben.
- 4.3. Verzoeker komt tot de conclusie dat het verzoek dient te worden toegewezen.

5. Het standpunt en de conclusie van de ziektekostenverzekeraar

- 5.1. De ziektekostenverzekeraar stelt met betrekking tot de software voor spraakherkenning dat weliswaar een indicatie bestaat, maar dat de enige software die voor vergoeding in aanmerking komt vergrotingssoftware is. De aangevraagde software is geen vergrotingssoftware.

5.2. Met betrekking tot de aangevraagde muis (de Qtronics Libra 90 trackball) stelt de ziektekostenverzekeraar dat deze niet aan de handicap is aangepast en valt onder de accessoires voor een computer. Door de ziektekostenverzekeraar is deze stelling onderbouwd met een advies van het CVZ (zaaknummer 26016208) waarin het College concludeert dat een TrackBall niet kan worden beschouwd als een aan de handicap aangepaste voorziening.

5.3. De ziektekostenverzekeraar komt tot de conclusie dat de aanvraag terecht is afgewezen.

6. De bevoegdheid van de commissie

6.1. De commissie is bevoegd van het geschil kennis te nemen en daarover bindend advies uit te brengen.

7. Het geschil

7.1. In geschil is of verzoeker aanspraak kan maken op spraakherkenningssoftware en een aangepaste muis ten laste van de zorgverzekering dan wel de aanvullende ziektekostenverzekering.

8. Toepasselijke verzekeringsvoorwaarden en regelgeving

8.1. Voor de beoordeling van dit geschil zijn de volgende verzekeringsvoorwaarden en regelgeving relevant.

8.2. De zorgverzekering betreft een naturapolis, zodat de verzekerde in beginsel is aangewezen op gecontracteerde zorg van door de ziektekostenverzekeraar gecontracteerde zorgverleners. De aanspraak op (vergoeding van) zorg of diensten is geregeld in de artikelen 19 e.v. van de zorgverzekering.
Artikel 38 van de zorgverzekering bepaalt wanneer en onder welke voorwaarden aanspraak op hulpmiddelen bestaat. Dit artikel luidt, voor zover hier van belang:

“38.1. Hulpmiddelenzorg

Onder hulpmiddelenzorg verstaan wij het recht op aanschaf, bruikleen, vervanging, aanpassing of reparatie van een hulpmiddel.

38.2. Reglement Hulpmiddelen

Wij hebben de hulpmiddelen waar u volgens de zorgverzekering recht op hebt, opgenomen in ons Reglement Hulpmiddelen. Ook staan in dit Reglement:

- de nadere voorwaarden waar aan moet zijn voldaan om recht te hebben op de hulpmiddelenzorg;

- de eisen die wij aan het hulpmiddel stellen;

- de hoogte van de eigen bijdrage of de maximum vergoeding.

Ons Reglement Hulpmiddelen maakt deel uit van deze zorgverzekering. U kunt het Reglement bekijken op onze internetsite of bij ons opvragen.

(...)”

8.3. Artikel 1 van het ‘Reglement Hulpmiddelen 2009’ bepaalt, voor zover hier van belang, het volgende:

“Het Reglement hulpmiddelen

In de Verzekeringsvoorwaarden van de zorgverzekering staan de voorwaarden die gelden voor het recht op hulpmiddelenzorg. Dit Reglement Hulpmiddelen is een onderdeel van die

verzekeringsvoorwaarden. Hierin staan de hulpmiddelen waar u recht op kunt hebben en noemen wij de nadere voorwaarden waaraan voldaan moet zijn per hulpmiddel. Als wij het in dit Reglement hebben over “recht op hulpmiddelen” bedoelen wij het “recht op verstrekking van een hulpmiddel in eigendom of bruikleen” en “het recht op vergoeding van de kosten van dat hulpmiddel”. Er wordt hierin in dit Reglement dus geen verschil tussen gemaakt.”

- 8.4. De commissie constateert dat spraakherkenningsoftware en een muis niet als afzonderlijke aanspraken in de nadere voorwaarden van het Reglement Hulpmiddelen zijn opgenomen. Wel kent artikel 3.19 van het ‘Reglement Hulpmiddelen 2009’ nadere voorwaarden met betrekking tot communicatieapparatuur. De bepaling luidt, voor zover voor het onderhavige geval relevant, als volgt:

“3.19.1. Computers met bijbehorende apparatuur voor lichamelijk gehandicapten (artikel 2.26 lid 1 sub a)

Omschrijving aanspraak

U kunt aanspraak maken op computers met bijbehorende apparatuur voor lichamelijk gehandicapten. Het gaat hier om zowel de computerhardware als de software. Een computer in de thuissituatie is in het algemeen slechts geïndiceerd bij motorisch gehandicapten, voor wie de computer met aanpassing als enig of nagenoeg enig middel adequate communicatie mogelijk maakt. Naast de computer als communicatiemiddel kunnen motorisch zeer ernstig gehandicapten deze voorziening ook gebruiken voor omgevingsbediening. Voor de categorie zwaar gehandicapten bestaat geen goedkoper alternatief. Dit is in het algemeen wel het geval bij blinden en slechtzienden en licht motorisch gehandicapten. Voor deze groep zijn goedkopere communicatiemiddelen voorhanden welke als adequaat kunnen worden aangemerkt, maar in vergelijking tot de computer minder snel en efficiënt zijn. Een snellere en efficiëntere manier van werken is voor deze categorie gehandicapten een eigen keuze. In dat geval wordt de computer hardware niet vergoed, maar de benodigde aanpassing en de speciale softwareprogrammatuur, zoals grootlettersoftware, wel. Voorts is een computer in de thuissituatie geïndiceerd bij doofblinden. Voor deze groep kan een computer dienen als hulpmiddel voor de communicatie met anderen, als hulpmiddel voor communicatie en als teksttelefoon. Een opleiding voor het gebruik van deze hulpmiddelen wordt eveneens vergoed.

Voorwaarden aanspraak

U kunt aanspraak maken op computers met bijbehorende apparatuur voor lichamelijk gehandicapten, indien u voor informatie en communicatie of bediening van huishoudelijke hulpmiddelen geheel of nagenoeg geheel op deze middelen bent aangewezen. (...)

- 8.5. Artikel 38.1 van de zorgverzekering en het ‘Reglement Hulpmiddelen 2009’ zijn volgens artikel 2.1 van de zorgverzekering gebaseerd op de Zorgverzekeringswet (Zvw), het Besluit zorgverzekering (Bzv) en de Regeling zorgverzekering (Rzv).
- 8.6. Artikel 11, lid 1, onderdeel a Zvw bepaalt dat de zorgverzekeraar jegens zijn verzekerden een zorgplicht heeft die zodanig wordt vormgegeven, dat de verzekerde bij wie het verzekerde risico zich voordoet, krachtens de zorgverzekering recht heeft op prestaties bestaande uit de zorg of de overige diensten waaraan hij behoefte heeft. Hulpmiddelenzorg is naar aard en omvang geregeld in artikel 2.9 van het Besluit zorgverzekering (Bzv) en verder uitgewerkt in de artikelen 2.6 e.v. van de Regeling zorgverzekering (Rzv).
- 8.7. De aanspraak op hulpmiddelen voor communicatie, informatievoorziening en signalering is nader bepaald in artikel 2.26 Rzv. Dit artikel luidt, voor zover hier van belang, als volgt:

“Hulpmiddelen als bedoeld in artikel 2.6, eerste lid, onderdeel t, omvatten:

a. Computers met bijbehorende apparatuur voor lichamelijk gehandicapten, indien de lichamelijk gehandicapte voor informatie en communicatie of bediening van huishoudelijke hulpmiddelen geheel of nagenoeg geheel op deze middelen is aangewezen;

(...)

d. Invoer- en uitvoerapparatuur en de daartoe benodigde programmatuur, noodzakelijke upgrades daarvan, alsmede accessoires voor een computer, een schrijfmachine en een rekenmachine, aangepast aan een lichamelijke handicap;

e. computerprogrammatuur voor grootlettersystemen voor visueel gehandicapten;

(...)

i. spraakvervangende hulpmiddelen (...)”

8.8. Het voorgaande leidt tot het oordeel dat de in de zorgverzekering opgenomen regeling strookt met de toepasselijke regelgeving.

8.9. Artikel 15.1 van de aanvullende ziektekostenverzekering regelt de aanspraak op hulpmiddelen. Voor zover hier van belang, luidt artikel 15.1 als volgt:

“15.1.1. Zorg die wij vergoeden

Wij geven een vergoeding van de kosten van hulpmiddelen. Deze vergoeding is:

a. een aanvullende vergoeding van de kosten van medische hulpmiddelen en verbandmiddelen zoals die door de overheid genoemd zijn in de Regeling zorgverzekering. Wij gaan daarbij uit van de maximumbedragen en eigen bijdragen die daarin genoemd zijn;

b. een zelfstandige vergoeding van de kosten van (hulp)middelen, die buiten de Regeling zorgverzekering vallen en waarvoor u op grond van de hoofdverzekering geen vergoeding krijgt.

Hoeveel wij vergoeden staat in Deel 1: Vergoedingen Overzicht.

(...)”

9. Beoordeling van het geschil

Ten aanzien van de zorgverzekering

9.1. Door verzoeker is, zo blijkt uit het dossier, een aanvraag gedaan voor spraakherkenningsoftware en een muis. Artikel 2.26 onder a, d, e, en i Rzv, waarnaar het Reglement Hulpmiddelen 2009 verwijst, regelt de aanspraak op diverse hulpmiddelen voor communicatie en informatievoorziening.

9.2. Op grond van artikel 2.26 onder a bestaat aanspraak op computers met bijbehorende apparatuur voor lichamelijk gehandicapten, indien de lichamelijk gehandicapte voor informatie en communicatie of bediening van huishoudelijke hulpmiddelen geheel of nagenoeg geheel op deze middelen is aangewezen. Gesteld noch gebleken is dat zulks bij verzoeker aan de orde is. Hierdoor kan een beroep op artikel 2.26 onder a niet slagen en is de aanvraag voor de muis terecht afgewezen.

9.3. Voorts is uit de stukken niet gebleken is dat de muis kan worden beschouwd als een hulpmiddel als bedoeld in artikel 2.26 onder d, omdat deze niet is aangepast aan de handicap van verzoeker.

9.4. Spraakherkenningsoftware is op zichzelf staande software en kan niet worden aangemerkt als aan een handicap aangepaste invoerapparatuur

9.5. Voor zover verzoeker meent dat de spraakherkenningsoftware valt onder artikel 2.26 sub e Rzv merkt de commissie op dat artikel 2.26 sub e niet ziet op spraakherken-

ningsoftware, zoals aangevraagd, maar op software voor grootlettersystemen. Een beroep op dit artikel kan derhalve niet slagen.

- 9.6. De spraakherkenningsoftware kan ook niet worden aangemerkt als een spraakvervangend hulpmiddel als bedoeld in artikel 2.26 sub i Rvz, aangezien de aangevraagde software ziet op het omzetten van spraak in tekst en niet op het uitspreken van woorden.
- 9.7. Verzoeker heeft zich ter zake van de spraakherkenningsoftware nog beroepen op een uitspraak van de Geschillencommissie (GcZ, ANO08.017, 2007.01407). De commissie merkt hierover op dat in deze zaak de hardware – een laptop – in het geschil was en niet de software zoals in de onderhavige kwestie.
- 9.8. Gelet op het voorgaande komt de commissie tot de conclusie dat de muis en de spraakherkenningsoftware niet voor verstrekking ten laste van de zorgverzekering in aanmerking komen.

Ten aanzien van de aanvullende ziektekostenverzekering

- 9.9. Op grond van artikel 15.1.1 sub a van de ‘Algemene voorwaarden’ van de aanvullende ziektekostenverzekering bestaat aanspraak op aanvullende vergoeding van kosten van medische hulpmiddelen en verbandmiddelen die zijn genoemd in de Rzv, en die voor rekening van de verzekerde blijven. Hiervoor heeft de commissie vastgesteld dat de zorgverzekering geen dekking biedt voor het gevraagde, zodat bespreking van dit artikel verder achterwege kan blijven.
- 9.10. Op grond van artikel 15.1.1 sub b kan aanspraak worden gemaakt op vergoeding van kosten van hulpmiddelen die buiten de zorgverzekering vallen, indien deze vermeld staan in ‘Deel 1: Vergoedingenoverzicht’. De commissie is gebleken dat de aangevraagde hulpmiddelen niet voorkomen op ‘Deel 1: Vergoedingenoverzicht’ zodat de aanvullende ziektekostenverzekering geen dekking biedt voor het gevraagde.

Conclusie

- 9.11. Het voorgaande leidt ertoe dat het verzoek dient te worden afgewezen.

10. Het bindend advies

- 10.1. De commissie wijst het verzoek af.

Zeist, 22 september 2010,

Voorzitter